

CRNA GORA
GLAVNI GRAD PODGORICA
GRADONAČELNIK

Crna Gora
Pisarnica - Glavni grad - Podgorica

Primljeno:	23-09-2025
Org. jed.	02 016/25-1193
Opis posla	
Urednik	
Vrijednost	

Broj: 01-018/25-6126

Podgorica, 23. septembar 2025. godine

SKUPŠTINA GLAVNOG GRADA PODGORICA
Služba Skupštine

Predmet: Dostavljanje odgovora na odborničko pitanje

Uvaženi,

U prilogu akta dostavljam odgovor na pitanje odbornika Andrije Klikovca, predsjednika Kluba odbornika Demokratske partije socijalista.

S poštovanjem,

GRADONAČELNIK
Prof. dr Saša Mujović

CRNA GORA
GLAVNI GRAD PODGORICA
GRADONAČELNIK

Uvaženi odborniče Klikovac,

Kombinat aluminijuma Podgorica (KAP), kao veliki industrijski gigant, snažno je uticao na ekonomske i sociološke parametre u Crnoj Gori od 1971. do 2013. godine. U zenitu svoje moći KAP je zapošljavao oko 6000 radnika i proizvodio godišnje oko 100 000 t tečnog aluminijuma. Nikšić, Podgorica i Bar su posebno osjećali benefite uspješnog poslovanja kompanije.

Sa nestankom bivše zajedničke države SFRJ, početkom rata i uvođenjem međunarodnih sankcija Crnoj Gori i Srbiji, završava se "zlatna era" KAP-a, počinje gomilanje dugova, otkazi radnicima, smanjenje proizvodnje, neuspješne privatizaciji i na kraju bankrot.

Nažalost, osim lijepih uspomena na rezultate 70-tih i 80-tih godina prošlog vijeka, "zaostavština" KAP-a su i dva bazena crvenog mulja, sa oko 8 miliona tona ove mineralne sirovine. Od rude crvenog boksita postupkom elektrolize se ekstrahuje glinica, od koje se dobija aluminijum, a crveni mulj ostaje kao nus produkt procesa proizvodnje.

Crveni mulj sadrži teške metale, kao što su: olovo, živa i hrom i zato bazeni moraju imati specijalnu zaštitu u smislu sprječavanja prodora ovih materijala prema podzemnim vodama. Dodatno, bazeni moraju biti ispunjeni vodom kako bi se onemogućilo širenje opasnih materija atmosferskim putem, a uslijed djelovanja vjetra.

Bazeni crvenog mulja mogu biti veoma interesantni jer sadrže i rijetke metale i jedinjenja, kao što su: skandijum, itrijum i lantanoid, posebno važni za izradu djelova savremenih elektronskih uređaja i generatora "zelene" energije. S tim u vezi, bazeni crvenog mulja u okviru industrijske zone KAP-a su u privatnom vlasništvu beranske kompanije WEG kolektor od 2016. godine.

Neadekvatno održavanje bazena imalo je katastrofalne posljedice po mještane Botuna, Srpske, Dajbaba, ali i šireg obuhvata Zete. Kancerogena prašina se širila i izazvala brojne zdravstvene probleme lokalnog stanovništva, vrlo često praćenih smrtnim ishodom. Prosto, teško je konsatovati da li je KAP više donio ili oduzeo Zeti.

Situacija ni danas nije bolja. Naprotiv. Vlasnik bazena ne ispunjava svoje zakonske obaveze, sistem za orošavanje bazena ne funkcioniše, folije su zastarjele i imamo oticanje voda iz bazena, sporna je i stabilnost brane, a uslijed višegodišnjeg neulaganja i neadekvatnog održavanja.

Nema dileme da su bazeni crvenog mulja crna ekološka tačka i da se bez odlagaja mora pristupiti njenoj sanaciji. Smatram da bi se na taj način demonstrirala odgovornost prema stanovništvu Zete i eliminisao glavni problem po zdravlje mještana.

Ideja o sanaciji bazena crvenog mulja i njihovoj remedijaciji datira još od 2014. godine kada je tadašnja Vlada Crne Gore potpisala Ugovor o zajmu sa Svjetskom bankom u iznosu od 50 miliona eura. Osim ove lokacije, sredstva su bila namijenjena i za ostale detektovane sporne ekološke tačke u Crnoj Gori: Brodogradilište u Bijeloj, Deponija pepela i šljake Maljevac i flotaciono jalovište Gradac.

Vezano za bazene crvenog mulja završen je i revidovan Glavni projekat, urađen je Elaborat o procjeni uticaja rekonstrukcije bazena na životnu sredinu, za koji je data saglasnost nadležnog organa i Elaborat o procjeni uticaja rekonstrukcije bazena na životnu sredinu i društvo, koji je odobren od strane Svjetske banke.

Sa pozicije gradonačelnika se snažno zalažem da se ovaj problem konačno i bez oklijevanja riješi. O tome sam razgovarao sa Premijerom Vlade Miloškom Spajićem i ističem zadovoljstvo što imamo podudarne stavove. Glavni grad je spreman da finansijski participira u ovom projektu. Očekujem podršku Vlade Crne Gore i naših evropskih partnera.

Jedini problem koji imamo je privatno vlasništvo nad bazenima. Drugim riječima, posebno je da bazeni postanu državno vlasništvo kada se stvaraju preduslovi za ulaganja i sklapanja kreditnih aranžmana.

U tom pravcu, prvi korak je da Vlada bazene crvenog mulja proglasi prostorom od javnog interesa, jer za to postoji puno opravdanje. Nakon toga se pristupa eksproprijaciji ili drugim pravnim radnjama, a uslijed neispunjavanja ugovornih obaveza vlasnika i nepostupanja po rješenjima izdatim od strane Agencije za zaštitu životne sredine i Ekološke inspekcije. U tim rješenjima se permanentno navodi da postoji neposredna opasnost po zdravlje ljudi i imovine, uslijed emisije prašine sa bazena crvenog mulja i da je neophodno da se postupi po članu 30 Zakona o odgovornosti za štetu u životnoj sredini.

Konačno, postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda i sanacija bazena crvenog mulja su dva najveća ekološka projekta u Državi, naša ulaznica ka EU i sve svoje napore ću uložiti da realizacija oba projekta započne u što kraćem vremenu.

S poštovanjem,

GRADONAČELNIK
Prof. dr Saša Mujović
